
Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:1

Från konflikt till gemenskap

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motionerna 2017:11 och 2017:62. I motionerna föreslås att nationell nivå initierar receptionsprocesser av dokumentet *Från konflikt till gemenskap* och de ”fem imperativ” dokumentet redovisar. Utskottet bejakar vikten av nämnda dokument, instämmer i motionernas intentioner men konstaterar att det ansvar för reception som åligger nationell nivå redan sker. Utskottet föreslår därför att motionerna avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:11.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:62.

Motionernas förslag

Motion 2017:11 av Sofia Särdaqvist m.fl., Implementera de fem ekumeniska imperativen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att konkretisera och implementera de fem ekumeniska imperativen i Svenska kyrkan.

Motion 2017:62 av Kjell Petersson och Leif Nordlander, Bejaka den ekumeniska manifestationen den 31 oktober 2017

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att de fem ekumeniska imperativ som manifesterades i Lunds domkyrka den 31 oktober 2016 förverkligas i Svenska kyrkan.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2017:62 i Ln 2017:6y, *bilaga*.

Bakgrund

Den internationella ekumeniska dialogen mellan Romersk-katolska kyrkan – genom Den påvliga enhetskongregationen – och den evangelisk-lutherska kyrkogemenskapen – genom Lutherska världsförbundet (LVF) – högtidlighöll 2016 50 år av dialog och publicerade rapporten *Från konflikt till gemenskap*.

Den 31 oktober 2016 firades i Lunds domkyrka en ekumenisk gudstjänst där den Romersk katolska kyrkan genom Påve Franciskus och Lutherska världsförbundet

genom biskop Munib Younan undertecknade en överenskommelse utifrån de i rapporten *Från konflikt till gemenskap* formulerade *fem imperativen*. Dessa imperativ utgör en plattform för samarbete och samverkan mellan den Romersk-katolska kyrkan och den evangelisk-lutherska kyrkogemenskapen inom LVF. Imperativen är formulerade enligt nedan:

- ◆ Katoliker och lutheraner bör alltid börja i enhetens perspektiv och inte i splittringens, för att stärka det gemensamma även om det är lättare att se och erfara skillnaderna.
- ◆ Lutheraner och katoliker bör ständigt låta sig själva förändras genom mötet med den andre och genom det ömsesidiga trosvittnesbördet.
- ◆ Katoliker och lutheraner bör på nytt förplikta sig till att söka synlig enhet, till att tillsammans utveckla närmare vad detta betyder i form av konkreta steg, och till att oupphörligt sträva mot detta mål.
- ◆ Lutheraner och katoliker bör gemensamt återupptäcka kraften i evangeliet om Jesus Kristus för vår tid.
- ◆ Katoliker och lutheraner bör vittna tillsammans om Guds barmhärtighet genom att förkunna och att tjäna världen.

Imperativen ger förutsättningar och teologisk grund för det lokala ekumeniska förhållningssättet och samarbetet mellan församlingar inom den Romersk-katolska och den evangelisk-lutherska kyrkofamiljen.

Svenska kyrkan på nationell nivå inledde 2015 en informell dialog med Stockholms katolska stift med anledning av rapporten *Från konflikt till gemenskap*. Under två år har ett flertal grupper med deltagare från de båda kyrkofamiljerna mötts och arbetat med den ekumeniska relationen utifrån olika perspektiv. Ett slutseminarium äger rum sista helgen i oktober i Uppsala. Där ska slutsatser presenteras och förslag till fortsättning formuleras. Under hösten 2017 kommer Stockholms katolska stift och Svenska kyrkan på nationell nivå arrangera samtalsdagar där ca 50 sakkunniga inom olika områden inbjuds till samtal och överläggningar med syfte att öka förståelse och främja relation. Under 2018 planerar nationell nivå publicera en studievägledning till dokumentet *Från konflikt till gemenskap* för användning i församling.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:11.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:62.

Utskottet instämmer i motionärernas positiva förhållningssätt till dokumentet *Från konflikt till gemenskap* samt till det ekumeniska mötet i Lund 2016 och bejakar motionernas intention. Vidare menar utskottet att den ”konkretisering”, ”implementering” och det ”förverkligande” som motionärerna önskar primärt genomförs på pastoral nivå i Svenska kyrkan, det vill säga i stift och församlingar. Utskottet menar att de insatser som nationell nivå redan genomfört och planerar genomföra framöver är tillräckliga för att uppfylla motionärernas intentioner. Utskottet föreslår därför att motionerna 2017:11 och 2017:62 ska avslås.

Uppsala den 5 oktober 2017

Eu 2017:1

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2017:6y

Bejaka den ekumeniska manifestationen
den 31 oktober 2016

Läronämndens yttrande över motion 2017:62

De fem imperativ som undertecknades och manifesterades vid det gemensamma uppmärksammandet av reformationen i Lund 2016 sammanfattar flera decennier av dialog mellan Lutherska världsförbundet och Romersk-katolska kyrkan. De är inriktade på en fortsatt ekumenisk process och kan med fördel användas i flera ekumeniska relationer. De är förenliga med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 31 augusti 2017

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Jenny Sjögren, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Ekumenikuskottets betänkande 2017:2

Nå de onådda

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2017:12 om framtagande av program för att nå de onådda folken. Utskottet poängterar att en principiell utgångspunkt för Svenska kyrkans internationella mission och diakoni är att den bedrivs genom systerkyrkor. Motionen beaktar inte denna princip. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:12.

Motionens förslag

Motion 2017:12 av Gustaf Bengtsson och Ragnild Bertius, Nå de onådda

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramarna för Svenska kyrkans internationella arbete ta fram ett program för att nå de onådda folken med det glada budskapet om hopp, frälsning och nytt liv genom Jesus Kristus.

Bakgrund

Som medlem i Kyrkornas världsråd sedan grundandet 1948 har Svenska kyrkan fått möjlighet att tillsammans med en bred representation av kristenheten i världen kontinuerligt samtala och fördjupas i förståelsen av mission. Inom Kyrkornas världsråd har begreppet "holistisk mission" eller "Guds mission" blivit en tolkningsnyckel. Guds mission pågår hela tiden, överallt, och vi är kallade och inbjudna att ansluta oss till detta uppdrag, på olika sätt i olika tider och sammanhang. Sedan 1960-talet – då kyrkor från "globala syd" tog större plats i diskussionerna – har förståelsen av missionens ärende och riktning utvidgats på många sätt. Från att se missionens rörelse från "globala nord" till "globala syd" till att mission innefattar ett gemensamt behov av mission från varandra.

Idag finns kyrkor på alla kontinenter. Svenska kyrkan har många relationer, särskilt med systerkyrkor med vilka vi ingått formella överenskommelser. Svenska kyrkans församlingar står idag i en ständig missionssituation i det samhälle där vi är satta att leva och verka. Idag finns exempelvis afrikaner som missionerar i Sverige, missionärer från Kina som arbetar i Oklahoma, bolivianer i Honduras och vietnameser i Borneo.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:12.

Svenska kyrkans internationella mission och diakoni sker i samarbete med systerkyrkor runt om i världen samt i enlighet med Kyrkornas världsråds och Lutherska världsförbundets rekommendationer. Denna principiella utgångspunkt synliggörs och konkretiseras i de strategiska dokument som berör internationell mission och diakoni och som beslutas av kyrkostyrelsen på rekommendation av Internationella rådet. Motionens förslag avviker från gällande strategier. Utskottet föreslår därför att motion 2017:12 avslås.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Agneta Granström, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Agneta Granström, ordförande, Daniel Tisell, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin och Inga Alm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motionen som tar hänsyn till aktuell situation.

Lars Jakobsson

Kyrkomötet
Ekumenikuskottets betänkande 2017:3

Ekumeniskt möte 1925 och 2025

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2017:22. Motionärerna föreslår ett högtidlighållande år 2025 av 1925 års internationella ekumeniska möte i Stockholm. Ekumenikuskottet ställer sig bakom motionens förslag och föreslår kyrkomötet att bifalla motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2017:22.

Motionens förslag

Motion 2017:22 av Anders Roos m.fl., Ekumeniskt möte 1925 och 2025

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på lämpligt sätt högtidlighålla det ekumeniska mötet i Stockholm 1925, lämpligen år 2025.

Bakgrund

1925 kallade Svenska kyrkans dåvarande ärkebiskop Nathan Söderblom till Stockholmsmötet. Med fokus bland annat på frågor om krig och fred samlades företrädare för protestantiska och ortodoxa kyrkor. I ett tal under konferensen yttrade Söderblom orden "Petrus dröjer ännu" för att beskriva det faktum att Romersk-katolska kyrkan inte var representerad i Stockholm. Av betydelse för den framväxande inomsvenska ekumeniken var det faktum att bland många andra också missionsförbundare, metodister och baptister deltog i Stockholmsmötet och var positiva till de ekumeniska strävandena.

Stockholmsmötet födde den så kallade Life and Work-rörelsen (om kyrkans liv och handlande i världen) och vid ett möte i Lausanne 1927 bildades Faith and Order-rörelsen (om kyrkans lära, sakrament, ämbeten och ordning). 1937 enades ett stort antal kyrkoledare om att bilda ett Kyrkornas världsråd, något som dock fördröjdes kraftigt av andra världskriget. I augusti 1948 bildades till sist Kyrkornas världsråd (KV) i Amsterdam, i närvaro av representanter för 147 kyrkor. De båda ovan nämnda rörelserna förenades nu i en organisation.

Antalet medlemmar i KV har sedan dess mer än fördubblats och organisationen har idag 349 medlemmar, från över 100 länder. Ortodoxa och protestantiska kyrkor, anglikaner, baptister, metodister, reformerta och oberoende kyrkor finns bland medlemmarna. Romersk-katolska kyrkan är inte medlem i KV, men är fullt delaktig i arbetet i Faith and Order-kommissionen. År 1962 inlemmades Internationella missionsrådet i Kyrkornas världsråd, där kommissionen nu heter World Mission and Evangelism. Den ekumeniska rörelsen har därefter utvecklats och konkretiserats på flera olika

sätt och i olika sammanhang, till exempel genom Global Christian Forum, Europeiska kyrkokonferensen, Eurodiaconia, ACT-alliansen m.fl.

Efter ärkebiskop Söderbloms död blev Yngve Brilioth (ärkebiskop 1950–58) en viktig samlade kraft för kyrkorna. Han drevs av viljan att skapa en svensk kommitté som skulle kunna fungera som underavdelning till Life and Work- och Faith and Order-rörelserna. De frikyrkoledare som deltagit i Stockholmsmötet var fortsatt positiva till ekumeniskt samarbete och i maj 1933 bildades Svenska ekumeniska nämnden (SEN). Dåvarande ärkebiskop Erling Eidem blev dess förste ordförande, professor K B Westman och Svenska missionsförbundets missionsföreståndare Axel Andersson förste och andre vice ordförande. Efterhand utökades och breddades medlemskap och kontakter. 1956 utsåg pingströrelsen en kontaktperson för SEN och 1970 blev Stockholms katolska stift medlem. SEN omvandlades 1992 till Sveriges kristna råd.

År 1972 hölls det första kristna riksmötet, i Göteborg. Det följdes av liknande möten i Jönköping 1983, Örebro 1989 och Linköping 1999.

Utskottets överväganden

Ekumeniskt möte 2025

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2017:22.

Utskottet välkomnar motionärernas initiativ och delar deras uppfattning om att det ekumeniska mötet i Stockholm 1925 var ett betydelsefullt möte som det finns anledning att högtidlighålla hundraårsminnet av. Utskottet konstaterar att man i samband med mötet 1925 uppmärksammade det ekumeniska kyrkomötet i Nicea 325. I likhet med vad som då gjordes menar utskottet att man med fördel kan lyfta fram ett flertal ekumeniska och andra perspektiv vid ett högtidlighållande 2025. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla motion 2017:22

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfällen: Stefan Hortlund, Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:4

Strategi för kyrkans internationella arbete

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:30, som handlar om att uppdra till kyrkostyrelsen att tydligt lyfta det medicinska biståndsarbetet samt funktionsnedsattas rättigheter i Svenska kyrkans internationella arbete. Utskottet menar att förslagen är i linje med det internationella arbetets strategier. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:30.

Motionens förslag

Motion 2017:30 av Ylva Wahlström Ödmann, Strategi för kyrkans internationella arbete

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tydligt lyfta det medicinska biståndsarbetet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tydligt lyfta funktionsnedsattas rättigheter vid vårt bistånd och missionsarbetet.

Bakgrund

Svenska kyrkan grundar sitt internationella arbete i sin identitet som kyrka, som en del av en världsvid gemenskap. Svenska kyrkans internationella råd svarar på delegation från kyrkostyrelsen för Svenska kyrkans internationella verksamhet. Det internationella arbetet styrs av femåriga strategier som fastställs av internationella rådet och beslutas av kyrkostyrelsen, där den nuvarande strategin beslöts i maj 2017 för perioden 2018–2022 (*Strategisk plan för Svenska kyrkans internationella arbete* internwww.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=1337095). Planen relaterar till andra styrdokument och riktlinjer för Svenska kyrkans internationella arbete. De strategiska planerna arbetas fram i konsultation med Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet, ACT-alliansen samt med kyrkor och samarbetsorganisationer där Svenska kyrkan är verksam. I det senaste strategirevideringsarbetet har även stiftens internationella handläggare, internationella ombud samt Svenska Kyrkans Unga/Agera volontärer varit involverade. Samtliga strategier bygger på erfarenheter, prioriteringar och konsultationer under föregående programperiod och följs upp enligt internationella rådets instruktion.

Svenska kyrkans internationella arbete tillämpar i all verksamhet tydlig inriktning där människans värdighet och grundläggande rättigheter lyfts fram. Detta görs så att specifika grupper och individers rättigheter alltid ska tas i beaktande utan att behöva

definiera och specificera en viss målgrupp. Ett viktigt centralt värde i strategin är ”att vi bärs av evangeliet om Jesus, som tar ställning för den som är nedtystad eller lever i en utsatt situation och värnar hennes liv till ande, själ och kropp. Detta gäller framförallt barn som har en särställning i kristen tro”.

Ett av fem prioriterade områden i strategin fram till 2018 såväl som i den kommande strategin är *sexuell och reproduktiv hälsa (SRHR)*. Där noteras att SRHR är en del av mänskliga rättigheter, men att de inte fått tillräckligt utrymme på grund av att de utmanar tabun, normer och diskriminerande strukturer. Detta leder till att mödra- och barnadödligheten fortsätter att vara hög och att stigmatisering kopplat till preventivmedel, aborter och sexuellt överförbara sjukdomar fortsätter.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:30.
--

Reviderade strategier för Svenska kyrkans internationella arbete har i maj 2017 fastställts av kyrkostyrelsen efter förslag från internationella rådet för perioden 2018–2022. Det är utskottets mening att strategierna är i linje med motionärens förslag. Utskottet ser inte något behov att ytterligare förtydliga den beslutade inriktningen.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Agneta Granström, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Agneta Granström, ordförande, Daniel Tisell, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Olle Burell, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin och Inga Alm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:5

Mission i världen

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2017:50 om inventering av systerkyrkors behov av utsända medarbetare från Svenska kyrkan samt en ökning av antal utsända. Utskottet instämmer i delar av motionens problemformuleringar men ställer sig inte bakom motionens förslag. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:50, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:50, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2017:50 av Leif Nordlander, Mission i världen

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samarbete med våra systerkyrkor inventera deras behov av kompetens på lämpligt sätt.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att sträva efter att sända fler människor till tjänst i våra systerkyrkor som tecken för den världsvida kyrkans gemenskap.

Bakgrund

Svenska kyrkans internationella råd svarar på delegation från kyrkostyrelsen för Svenska kyrkans internationella verksamhet. Det internationella arbetet styrs av femåriga strategier som fastställs av internationella rådet och beslutas av kyrkostyrelsen. I den aktuella strategiska planen beskrivs arbetet som innefattande kyrkosamverkan, humanitärt arbete, långsiktigt utvecklingssamarbete och policydialog. Det övergripande uppdraget innebär att Svenska kyrkan – nationellt – som aktör för internationell mission och diakoni samverkar med alla goda krafter för att bidra till att återupprätta skapelsen och skapa ett gott samhälle för alla.

För Svenska kyrkan är det ekumeniska samarbetet självklart. Tillsammans delas tro, uppdrag och erfarenheter och alla bidrar med olika förmågor och resurser. Som olika delar av samma kropp är den ekumeniska familjen ömsesidigt beroende av varandra och gemensamt ansvarig inför varandra. Den starka ekumeniska identiteten uttrycks internationellt särskilt genom medlemskap i Kyrkornas världsråd (KV). Som luthersk kyrka står vi i en särskild historisk och teologisk gemenskap med den lutherska kyrkofamiljen, och är medlemmar i Lutherska världsförbundet (LVF).

Genom KV och LVF skapas förutsättningar för gemensamt arbete tillsammans med andra medlemskyrkor och kyrkorelaterade organisationer såsom kristna råd och biståndsorganisationer. Fokus ligger på kyrkornas synliga enhet som kyrkor, ekumenisk teologi och arbete med olika diakonala rättvisefrågor. Svenska kyrkans internationella verksamhet på nationell nivå läger tyngdpunkten i sitt arbete på de diakonala rättvisefrågorna.

För att säkerställa relevans och kvalitet i arbetet spelar utsända medarbetare en avgörande roll. Närvaro genom utsända medarbetare är i många fall en förutsättning för att förstå det sammanhang där kyrkor och partner verkar och för att utveckla och fördjupa relationer med kyrkor, partner och resursorganisationer samt internationella organ i en aktuell region, exempelvis ambassader och EU-beskickningar. Svenska kyrkans internationella arbete har tre kategorier av utsända medarbetare: regionala representanter, humanitär personalpool och sekonderad personal.

Utsända medarbetare bidrar till viktig land- och regionspecifik kontextanalys, partnerkännedom, nätverksbyggande, fördjupad dialog samt kapacitetsstärkande inom utvalda samarbetsområden. De för även tillbaka kunskaper, erfarenheter och kompetens till Svenska kyrkans arbete, både lokalt i stift och församlingar och på nationell nivå, samt bidrar till fördjupad förståelse av kyrkans identitet och roller som civilsamhällesaktörer. Utsända medarbetare kan även spela en viktig roll i de vänrelationer som finns mellan svenska stift och församlingar och kyrkor i andra delar av världen. Svenska kyrkans internationella arbete på nationell nivå har i dagsläget ca 20 utsända medarbetare.

Representanter för Svenska kyrkans internationella arbete – Liason officers – är hösten 2017 utsända till Guatemala, Colombia, Jerusalem, Libanon, Etiopien, Kenya (Fokus Sydsudan), Tanzania, Uganda, Zimbabwe, Södra Afrika, Asien regionalt (placerad i Thailand) och Myanmar.

Svenska kyrkans Internationella arbete har även en utsänd för att i Nairobi koordinera det s.k. flyktingprogrammet på Afrikas horn och i Östra Afrika samt två utsända till Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy land (ELCJHL) med fokus på arbetet vid Dopplatsen samt en utsänd till Lutheran Theological Institute i Hong Kong.

När Svenska kyrkans internationella arbete sekonderar personal till en partner ska det vara förankrat i en förfrågan från partner och syfta till stärkt kapacitet hos partner. Uppdraget ska relatera till land- och regionprogrammets eller de humanitära programmets mål och tematiska inriktning, och vara tydligt avgränsat. Uppdraget kan också relatera till arbetet i de globala ekumeniska allianserna. En sekondering kan också ha som målsättning att bidra till fördjupande av relationer med systerkyrkor. Den nationella nivån samverkar då med stiftet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:50.

Utifrån motionens förslag diskuterade utskottet den stora minskning av antal utsända medarbetare som skett inom Svenska kyrkan de senaste 10–15 åren. Det finns anledning att poängtera den betydelse internationella och interkonfessionella erfarenheter har för Svenska kyrkans identitet och reflektion. Utskottet uttrycker därför viss oro för det minskade inflöde av erfarenheter som tidigare missionärer och utsända medarbetare bidrog med. Samtidigt framgår det av bakgrundsbeskrivningen att samverkan och utbyte med systerkyrkor i dag sker i andra former och på andra villkor

än i en äldre tids missionsarbete. Åtgärder för förstärkt missionssamverkan måste övervägas i ljuset av dessa förändringar.

Utskottet konstaterar vidare att en betydande del av Svenska kyrkans kyrkorelationer idag bärs av stift och församlingar. Detta – menar utskottet – ställer nya krav på nationell nivåns sammanhållande funktion. Motionens förslag löser emellertid inte denna typ av frågor varför utskottet även av detta skäl föreslår att motionen avslås.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Agneta Granström, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Agneta Granström, ordförande, Daniel Tisell, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin och Inga Alm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

I ärendet EU 2017:5 där motion 2017:50 av Leif Nordlander behandlas, reserverar jag mig mot utskottets yrkande på avslag. Missionen, uppdraget att gå ut i hela världen och göra alla folk till lärjungar, hör till en kristen kyrkas grundläggande uppgift. Svenska kyrkan har under de senaste 150 år spelat en mycket stor roll i världsmissionens historia dels genom sin kyrkomission och dels genom olika former av missionssällskap. Gud har välsignat denna mission och låtit det utsädda ordet bära frukt i omvändelse och tro, i nybildade församlingar och framväxande systerkyrkor.

Missionens engagerade vänner här hemma och hemvändande missionärer har betytt mycket för att i Svenska kyrkan uppehålla medvetenheten om att kristendom inte i första hand är en självklar del i ett etniskt arv utan ett resultat av att evangeliet om Jesus Kristus förkunnas och blir mottaget i tro. Uppfattningen att systerkyrkor inte efterfrågar missionärer från Sverige torde återspegla kyrkokansliets uppfattning om att det internationella arbetet ska utformas som ”Guds mission” – i praktiken en diakonal och politisk verksamhet som söker tillgodose jordiska behov – snarare än att korrekt återge systerkyrkornas förhållningssätt.

Motionens bägge att-satser har förutsättningar att förändra Svenska kyrkans internationella arbete så att det återigen blir en mission värd namnet.

Fredrik Sidenvall

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:6

Informationskampanjer i internationella arbetet

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:53, 2017:54, 2017:55 och 2017:56, som handlar om att i särskilda kampanjer informera stift och församlingar om möjligheten att inför budgetåret 2019 engagera sig i olika internationella projekt. Enligt utskottets mening görs nödvändiga avvägningar och prioriteringar i det internationella rådet. Utskottet föreslår att motionerna avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:53.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:54.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:55.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:56.

Motionernas förslag

Motion 2017:53 av Karin Forsell, Informationskampanj om Abridgos Arbete

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en kampanj för att informera landets alla stift och församlingar om Abridgos arbete och möjligheten att engagera sig i denna verksamhet inför budgetåret 2019.

Motion 2017:54 av Karin Forsell, Informationskampanj om The Lighthouse Boys Home

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en kampanj för att informera landets alla stift och församlingar om The Lighthouse Boys Home och möjligheten att engagera sig i denna verksamhet inför budgetåret 2019.

Motion 2017:55 av Karin Forsell, Informationskampanj om mentormammor

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en kampanj för att informera landets alla stift och församlingar om mentormammor och möjligheten att engagera sig i denna verksamhet inför budgetåret 2019.

Motion 2017:56 av Karin Forsell, Informationskampanj om mentorpappor

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en kampanj för att informera landets alla stift och församlingar om mentorpappor och möjligheten att engagera sig i denna verksamhet inför budgetåret 2019.

Bakgrund

Svenska kyrkans internationella arbete styrs av femåriga strategier som fastställs av internationella rådet och beslutas av kyrkostyrelsen, där en uppdaterad strategi beslöts i maj 2017 för perioden 2018–2022. Samtliga strategier bygger på erfarenheter, prioriteringar och konsultationer under föregående programperiod och följs upp enligt internationella rådets instruktion. De strategiska planerna arbetas fram i konsultation med Kyrkornas världsråd, Lutherska världsförbundet, ACT-alliansen samt med kyrkor och samarbetsorganisationer där Svenska kyrkan är verksam. Det betyder samtidigt att de insatser Svenska kyrkans internationella arbete stöder initieras och implementeras utifrån behov och analyser i de länder och bland de partner där Svenska kyrkan har ett samarbete.

Regler för insamlingar i de båda internationella verksamheterna Svenska kyrkans internationella arbete och Svenska kyrkan i Utlandet är fastställda av kyrkostyrelsen i *Insamlingspolicy för Svenska kyrkan* (Dnr Ks 2011:308). Trossamfundet Svenska kyrkan äger de 90-konton som är kopplade till dessa verksamheter och detta är en tydlig garanti för att givare bidrar till en seriös och ansvarsfull organisation. Svenska kyrkan är även medlem i branschorganisationen Frivilligorganisationernas insamlingsråd, FRIL, där medlemmarna förbundit sig att följa och rapportera enligt framtagen kvalitetskod och effektrapport.

Abrigo

Abrigos arbete är drottning Silvias mödrahem i en förort utanför Rio, Brasilien. Det grundades 1989 på initiativ av svenskar i Rio de Janeiro, med stöd från Svenska kyrkan. Abrigo lyder under en stiftelse godkänd och registrerad efter brasiliansk lagstiftning. Enligt stadgarna är den svenska ambassadören i Brasilien ordförande i stiftelsen. H.M. Drottningen är stiftelsens hedersordförande. Verksamheten finansieras huvudsakligen av Insamlingsstiftelsen för Abrigo Rainha Silvia, som står under tillsyn av Länsstyrelsen i Västra Götaland och Svensk insamlingskontroll. Organisationen har en egen hemsida i Sverige och eget 90-konto, men den är inte ansluten till FRIL.

The Lighthouse Boys Home

The Lighthouse Boys Home har inte något 90-konto i Sverige eller kontakter med Svenska kyrkans internationella arbetes samarbetspartner i Etiopien.

Mentormammor och mentorpappor

Svenska kyrkans internationella arbete stöttar redan idag insatser med mentormammor ibland annat Sydafrika, Swaziland och Etiopien. Marknadsföring av insamlingsändamålet sker via insamlingskatalog, webbplats och projektkarta. Projektet har lyfts i de två senaste julkampanjerna. De senaste tre åren har resor anordnats för samordnare i internationella grupper till Sydafrika, där bl.a. projektet besökts.

Svenska kyrkan har inte några insatser som enbart riktar sig till män och mentorpappor, och insatserna utgår från en helhetssyn på familjen vilket innebär att kvinnans

möjligheter att förändra familjens situation är fokus. I de fall män är närvarande främjas deras situation av det stöd som ges till kvinnor. Inom ramen för projektet med modellen för mentormammor och i dialog med partner i Sydafrika, Swaziland och Etiopien, pågår samtal om utveckling av specifika metoder hur män i större utsträckning och specifikt kan involveras i arbetet med att förbättra kvinnors, barns och hela familjens hälsa.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:53.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:54.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:55.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:56.

Utskottet menar att avvägningar och prioriteringar i Svenska kyrkans internationella arbete bäst görs i internationella rådet. Inom den internationella verksamheten finns ett stort antal insatser och projekt som ger möjlighet till engagemang i Svenska kyrkans stift och församlingar.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Stefan Hortlund, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Burell, Lars Jonsson, Lars Jakobsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

De projekt som Karin Forsell lyfter fram i motionerna 2017:53, 2017:54, 2017:55 och 2017:56 är alla vällovliga. Gällande The Lighthouse Boys Home behöver möjligheterna för samarbete med Svenska kyrkan undersökas och eventuellt upprättas innan en informationskampanj i så fall startas. Gällande Abrigos arbete har redan Helsingborgs församling samlat in medel så under förutsättning att praktiska lösningar kan finnas är detta en motion jag menar borde bifallas.

Eu 2017:6

Gällande motion 2017:55 och 2017:56 om mentormammor och mentorpappor menar jag att motionen borde bifallas då detta bara handlar om att informera församlingar om möjligheten att insamla pengar till ett projekt som Svenska kyrkans internationella arbete redan stöttar.

Julia Kronlid

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:7

Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:59, där kyrkostyrelsen föreslås pröva möjligheten att som ekumenisk gest överlämna kyrkobyggnad till Stockholms katolska stift, samt att i en eller flera av Svenska kyrkans medeltida domkyrkor avskilja ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande. Utskottet föreslår att motionen avslås, eftersom beslut om eventuell upplåtelse och överlåtelse fattas av dem som äger kyrkobyggnaderna, d.v.s. den församling där kyrkobyggnaden är belägen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:59.

Motionens förslag

Motion 2017:59 av Bertil Murray, Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i anslutning till reformationsåret, såvida intresse finns från Stockholms katolska stift, pröva möjligheten att som en ekumenisk gest

- ♦ till stiftet som gåva överlämna någon medeltida kyrkobyggnad av för stiftet avgörande symbolisk och pastoral betydelse,
- ♦ i en eller flera av Svenska kyrkans medeltida domkyrkor avskilja ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2017:59 i Ln 2017:5y, *bilaga*.

Bakgrund

Motionen har sin bakgrund i samtal, dokument och närmanden under de senaste femtio åren mellan den Romersk-katolska kyrkan och Lutherska världsförbundet, LVF. Synliga bevis är den ekumeniska manifestationen i Lund den 31 oktober 2016 och de ekumeniska imperativ som undertecknades vid högtiden och som nu är vägledande även nationellt och lokalt i Sverige i relationen mellan Svenska kyrkan och Stockholms katolska stift. Motionen uttrycker att Svenska kyrkan bör undersöka möjligheten att visa ekumenisk gest inom två områden, dels att överlämna en kyrko-

byggnad till Stockholms katolska stift, alternativt att i någon av Svenska kyrkans domkyrkor upplåta ett kapell för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande.

Kyrkomötet har för närvarande inte någon möjlighet att besluta om att överlämna någon medeltida kyrkobyggnad i Svenska kyrkan till Stockholms katolska stift, eftersom Svenska kyrkan på nationell nivå inte äger några sådana byggnader. Vid relationsförändringen år 2000 beslöts att kyrkorna och deras egendom, med något undantag, skulle överföras till den församling där de var belägna. Det är således församlingens ansvar om de vill ge bort eller sälja en kyrka de inte längre vill/kan använda själva, och om så sker tas kyrkan ur bruk.

Från och med den 1 januari 2018 kommer dock en möjlighet att öppnas där även Trossamfundet Svenska kyrkan kan äga kyrkobyggnader. Detta kommer att kunna ske med ett särskilt regelverk utifrån de förändringar som föreslagits genom utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämnings-system*, SKU 2015:1 och beslutats av kyrkomötet (KsSkr 2016:6, KmSkr 2016:7). För att en sådan överlåtelse från en församling/pastorat ska vara möjlig fordras godkännande av stiftsstyrelsen samt

- att kyrkobyggnaden inte används för gudstjänster i församlingen (är lokalt övertalig)
- att det har prövats om det finns en alternativ användning för kyrkobyggnaden
- att kyrkostyrelsen är beredd att ta emot kyrkobyggnaden.

Kyrkomötet kan inte besluta om att pröva möjligheten att avskilja ett kapell i någon domkyrka till katolskt mässfirande eftersom kyrkobyggnader, inklusive domkyrkorna, i Svenska kyrkan ägs av de församlingar där de är belägna. Det enda undantaget är domkyrkan i Lund som var ägare av egendom avsedd för kyrkans behov i en utsträckning som inte gällde någon annan kyrka. Detta hörde samman med att reformationen förlöpte annorlunda i Danmark, där även Skåne ingick, och Lunds domkyrka inklusive fastigheter och fastighetsfond har därför fortsatt att förvaltas som en självständig förmögenhet med Trossamfundet Svenska kyrkan som förvaltare.

I Svenska kyrkan som helhet, inklusive Svenska kyrkan i utlandet, sker redan nu många lokala och ömsesidiga överenskommelser om ömsesidig användning och utnyttjande av kyrkor och andra församlingslokaler. I god ekumenisk anda har kyrkomötet möjligheten att uppmuntra stift och församlingar att lokalt finna symboliska tecken på närmanden utifrån lokala önskemål och förutsättningar.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:59.

Utskottet menar i likhet med Läronämnden att förslaget om att avskilja ett kapell i någon domkyrka för invigning och avskiljning till katolskt mässfirande kan leda till missförstånd och ökad splittring. Däremot finns inget som hindrar, efter lokala överenskommelser, att mässa kan firas gemensamt vilket är något som sker i flera kyrkor. På ett liknande sätt har Svenska kyrkan lokalt i flera sammanhang upplåtit kyrkor till katolskt mässfirande utan att särskilt avskiljande varit nödvändigt. Beslut om eventuell upplåtelse och överlåtelse fattas av den som äger kyrkobyggnaderna d.v.s. i första hand den församling där kyrkobyggnaden är belägen.

Uppsala den 5 oktober 2017

Eu 2017:7

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Olle Burell, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2017:5y

Ekumenisk gest i anslutning till reformationsåret

Läronämndens yttrande över motion 2017:59

Svenska kyrkans ekumeniska relationer tar sig i första hand uttryck i möten, bön och gudstjänstfiranden på det lokala planet. I dessa miljöer finns redan rika möjligheter att på olika sätt samverka i och med sina kyrkorum. Kyrkorna är avskilda för gudstjänst och andakt och där firas nattvard som enhetens tecken. Läronämnden konstaterar att motionens förslag i den andra punkten går i motsatt riktning eftersom splittning då manifesteras i kyrkorummet.

Uppsala den 31 augusti 2017

På Läronämndens vägnar

Antje Jackelén, ordförande

Jenny Sjögren, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Antje Jackelén, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Åke Bonnier, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Per Eckerdal, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Göran Eidevall, Eva-Lotta Grantén, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Håkan Möller, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:8

Katarinauppropet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2017:112 som berör Katarinauppropet vilket motionen föreslår kyrkostyrelsen underteckna. Enligt ekumenikutskottet arbetar Svenska kyrkan kontinuerligt med de frågor Katarinauppropet lyfter. Svenska kyrkan bedriver liknande påverkansarbete främst inom Sveriges kristna råd. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:112.

Motionens förslag

Motion 2017:112 av Anki Erdmann m.fl., Katarinauppropet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att för Svenska kyrkans räkning skriva under Katarinauppropet, ”Ja till human flyktingpolitik – nej till svensk vapenexport”.

Bakgrund

Av inledningen till fjärde avdelningen i kyrkoordningen framgår det att en av Svenska kyrkans nationella nivåns uppgifter är att vara kyrkans röst såväl utåt i det svenska samhället som internationellt. Den nationella nivån företräder Svenska kyrkan genom att upprätthålla goda kontakter med beslutsfattare och myndigheter, lämna remissyttranden samt genom talespersoner i media och på andra sätt. Detta ska förmedla bilden av vad Svenska kyrkan är och gör. Svenska kyrkans budskap ska ha en tydlig teologisk grund, vara väl sammanvägda mellan kyrkans olika verksamheter och perspektiv och vara tydligt grundade i beslutade policyer. Det innebär bl.a. att tala tydligt om människovärde, upprättelse och frihet i de sammanhang där politiska beslut fattas och genomförs, inom politik, förvaltning och i det civila samhället.

Svenska kyrkan på nationell nivå för ett kontinuerligt diakonalt och profetiskt arbete i relation till frågorna migration och vapenexport. Bland de mest aktuella insatserna kan nämnas det s.k. Juluppropet där Svenska kyrkan tillsammans med övriga medlemskyrkor i Sveriges kristna råd (SKR) uppmanade Sveriges regering och riksdag att genom sina beslut ge barn och unga rätt till trygghet och framtidstro, ge alla som beviljas asyl i Sverige rätt till familjeliv samt att undanröja praktiska hinder mot familjeåterförening. Juluppropet skrevs under av ca 80 000 personer.

För en sammanställning av Svenska kyrkans nationella nivåns insatser i relation till migration hänvisas till www.svenskakyrkan.se/migration.

Svenska kyrkan har genom SKR under flera år drivit opinion mot svensk vapenexport till diktaturer. Som aktuellt exempel kan nämnas den uppmaning från SKR, Diakonia, Amnesty international, Svenska freds- och skiljedomsföreningen, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet som ställdes till regering och riksdag genom en artikel i Svenska Dagbladet den 7 september 2016. I den kräver undertecknarna ett absolut förbud för export av krigsmateriel till diktaturer och andra länder som allvarligt kränker mänskliga rättigheter och att demokrati och mänskliga rättigheter måste väga tyngre än krigsmaterielindustrins intressen.

För en sammanställning av Svenska kyrkans nationella nivåns insatser i relation till fred i allmänhet och vapenexport i synnerhet hänvisas till www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete/sa-arbetar-vi-for-fred-och-forsoning.

Kyrkostyrelsens mandat

Den nationella nivåns högsta beslutande organ är kyrkomötet. Kyrkostyrelsen är kyrkomötets beredande och verkställande organ. Som sådant företräder kyrkostyrelsen trossamfundet Svenska kyrkan som rättssubjekt (10 kap. 3 § första stycket i kyrkoordningen). Det föreligger alltså inga kyrkorättsliga hinder för kyrkostyrelsen att för trossamfundets räkning, ställa sig bakom ett upprop som en församling initierat. Detta har dock – utifrån de undersökningar som kunnat vidtas med anledning av motion 2017:112 – inte tidigare skett.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:112.

Utskottet konstaterar att Svenska kyrkan på nationell nivå har ett pågående och aktivt engagemang i de frågor Katarinaupproppet behandlar. Utskottet menar vidare att Svenska kyrkan på nationell nivå främst bedriver liknande påverkansarbete genom Sveriges kristna råd. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motion 2017:112.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Kristin Molander, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Stefan Hortlund, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2017:112 Katarinauppropet. Jag anser att Svenska kyrkan ska ställa sig bakom Katarinauppropet eftersom det inte föreligger några kyrkorättsliga hinder och att det inte heller är någon motsättning i att liknande arbete sker inom Sveriges kristna råd.

Anki Erdmann

Särskild mening

Jag menar att det hade varit en styrka om hela kyrkomötet hade stått bakom uppropet och gett uttryck för det genom att bifalla motionen.

Anders Nihlgård

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:9

Närproducerade varor i katastrofarbete och särskilda insatser i Mellanöstern

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motionerna 2017:134, 2017:135 och 2017:136. Motionerna handlar om att Svenska kyrkan och dess samarbetspartner i sitt internationella katastrof- och flyktingarbete ska använda sig av närproducerade varor. I de övriga motionerna föreslås särskilda insatser i Mellanöstern för flyktingbarn samt att verka för att återuppbygga goda livsförutsättningar på Nineveslätten. Utskottet menar att förslagen är vällovliga och att Svenska kyrkan redan har principer och stöder insatser i linje med motionärens förslag. Utskottet föreslår att motionerna avslås.

Till betänkandet finns en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:134, punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:134, punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:135.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:136.

Motionernas förslag

Motion 2017:134 av Julia Kronlid, Närproducerade varor i katastrof- och flyktingarbetet

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att Svenska kyrkan i sitt eget internationella katastrof- och flyktingarbete så långt det är möjligt använda sig av närproducerade varor i det aktuella landet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkans internationella samarbetspartners inom katastrof och flyktingarbete så långt det är möjligt ska använda sig av närproducerade varor i det aktuella landet.

Motion 2017:135 av Julia Kronlid, Skola för flyktingbarn

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samverkan med ACT Alliance undersöka möjligheterna att delta i ett liknande projekt som Finska kyrkan genom Finn Church Aid (FCA) för att bidra till att fler flyktingbarn i Syrien kan gå i skolan.

Motion 2017:136 av Julia Kronlid, Återuppbyggnad av Nineveslätten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheter att stödja en återuppbyggnad av området Nineveslätten i Irak.

Bakgrund

Närproducerade varor i katastrof- och flyktingarbetet

Svenska kyrkans internationella arbete genomför humanitära insatser i katastrofområden tillsammans med partner som är medlemmar i ACT-alliansen. Alla organisationer som är medlemmar i ACT-alliansen – inklusive Svenska kyrkans internationella arbete – åtar sig att följa *ACT Alliance Code of Good Practice* (Artikel 3 § 7). Där uttrycks att alla insatser i första hand ska använda existerande lokal kapacitet, vare sig det är mänskliga, materiella eller andra lokala tillgångar.

Svenska kyrkans internationella arbete accepterar inte gåvor utifrån i form av material (kläder, matvaror etc.) eftersom det som delas ut i samband med humanitär insats alltid måste vara kopplat till de människor som drabbats, så att det blir kulturellt lämpligt och inte bryter mot lokala seder och traditioner. I den mån det är möjligt köps varor lokalt, t.ex. i lokala marknader. Detta förutsätter att den lokala marknaden kan absorbera de uppkomna katastrofbehoven.

En annan möjlighet att säkerställa lokal förankring är att i största möjliga mån genomföra humanitära insatser som inkluderar kontantbaserat stöd. Detta innebär att människor som drabbats av katastrofer får kontanter eller kuponger för att själva kunna köpa sina förnödenheter. Kontantbaserat stöd stimulerar den lokala marknaden och främjar även samarbete och utbyte mellan flyktingar och värdsamhällen. Vid insatser som inkluderar kontantbaserat stöd är det viktigt att det gjorts en lokal marknadsanalys, för att säkerställa att det finns en fungerande marknad som kan respondera på den ökade efterfrågan. Kontantstödet administreras med noggrann lokal internkontroll av alla utbetalningar för att undvika förskingring och korrupcion.

Svenska kyrkans internationella arbete är certifierat i enlighet med *Core Humanitarian Standards CHS*, en certifiering för att säkerställa kvalitet och ansvar i humanitära insatser. För att uppfylla åtagande 9 i denna CHS certifiering inkluderas vikten av att ta till vara lokala resurser – både materiella och mänskliga – i alla humanitära insatser.

Skola för flyktingbarn

I Syrien finns stora behov i olika sektorer av samhället, och där är utbildning ett av de viktigaste områdena att tillgodose.

Lokala partner i det humanitära arbetet i ACT-alliansen som är närvarande i Syrien och i flyktingläger i närområden som exempelvis Jordanien och Libanon, är International Orthodox Christian Charities, IOCC, och Lutherska världsförbundet/World Service, LVF/WS. Dessa lokala partner gör alltid en lokal bedömning av behov i utsatta områden.

Detta år stöder Svenska kyrkan partner i Syrien genom en sammanhållen ansökan, en s.k. ACT-appell. Den innehåller bland annat stöd till mat säkerhet, hälsovård, vatten, sanitet, skydd och psykosocialt stöd till människor i Syrien och syriska flyktingar i Jordanien och Libanon. En av de specifika aktiviteterna i appellen är utbildning av syriska flyktingbarn i flyktingläger i Jordanien.

Dessutom har varje medlem i ACT-alliansen sin egen expertis och särskilda kompetens. Svenska kyrkan har sedan många år i humanitära insatser ansvaret för psykosocialt stöd till människor som drabbats av kriser, samt kapacitetsstärkning av lokala partner inom psykosocialt arbete i katastrofsituationer. Finn Church Aid, FCA, som också är medlem i ACT-alliansen, har en särskild kompetens både i humanitära insatser såväl som i långsiktigt utvecklingsarbete, när det gäller utbildning, skolor och pedagogisk utveckling.

Återuppbyggnad av Nineveslätten

Den offensiv som inleddes för tre år sedan för att driva bort Islamiska staten IS från Irak och Syrien har nu medfört att IS är på stark tillbakagång. I Irak har IS förlorat stora delar av det geografiska område denna terror rörelse tidigare kontrollerade. Mosul befriades tidigare i år och även större delarna av Nineveslätten.

Under de år konflikten pågått har miljontals människor tvingats på flykt. Svenska kyrkans internationella arbete stöder sedan flera år tillbaka arbetet med internflyktingar som flytt undan IS terror. Stödet omfattar bl.a. vatten, sanitet, psykosocialt stöd, mat säkerhet och hygienartiklar. Svenska kyrkans internationella arbete har även personal på plats under perioder för att arbeta främst med utbildning av våra partnerorganisationer i psykosocialt arbete.

När människor nu äntligen får möjlighet att återvända hem har Svenska kyrkan tillsammans med Lutherska världsförbundet, LWF/WS, initierat en insats för stöd med i första hand 1,7 miljoner kronor (augusti–december 2017) till internflyktingar som vill återvända hem till Telkaif-distriktet på Nineveslätten. Förstörelsen är stor i de områden som befriats. Stora delar av infrastrukturen är helt ödelagd och för dem som återvänder innebär verkligheten ofta att börja om från början och bygga upp hus, infrastruktur, byar och städer på nytt.

Möjlighet till försörjning och egen inkomst är för de flesta en förutsättning för att det ska vara realistiskt att överhuvudtaget kunna flytta hem igen. Genom Svenska kyrkans och LWF/WS insats får därför människor som återvänder stöd att återuppta sin försörjning. Detta sker genom praktisk yrkesutbildning, men även genom ekonomiskt bidrag till att åter öppna affärer, bilverkstäder och andra försörjningsvägar som man hade innan kriget.

Då många av dem som återvänder, inte minst kvinnor och flickor, utsatts för eller sett andra utsättas för våld, övergrepp och våldtäkter, ingår psykosocialt stöd som en del av insatsen.

De flesta av dem som återvänder till just det område på Nineveslätten där insatsen implementeras är kristna, men även andra folkgrupper och religioner bor i området.

Insatsen är en del av en större satsning som Svenska kyrkans internationella arbete gör i Irak. Den kommer under 2018 att kompletteras med insatser som fokuserar på att stärka religions- och övertygelsefriheten, religionsdialog på lokal nivå och kvinnors rättigheter.

Svenska kyrkans internationella arbete deltar även på andra sätt i återuppbyggnad av Nineveslätten, även om det sker utifrån humanitära insatser där fokus är att rädda liv och lindra nöd. 10 miljoner kronor (ungefär hälften Sida-anslag) har hittills under 2017 anslagits till insatser i flyktingläger framförallt för människor som flytt från Mosul och som önskar återvända till Nineveslätten. I samband med detta stöder Svenska kyrkan och Norwegian Church Aid, NCA, insatser för att återuppbygga vatten/sanitet i ett sjukhus i Sinjar distriktet, Nineve.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:134.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:135.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:136.

Utskottet uppfattar att motionen om att vid katastrofinsatser i första hand använda närproducerade varor framförallt handlar om att lyfta fram viktiga principer för

humanitärt arbete. Motsvarande resonemang gäller såväl för lokalproducerade varor som för tjänster. Utskottet anser att de övriga två motionerna om särskilda insatser för utsatta på grund av kriget i Syrien och Irak ligger väl i linje med vad som redan görs i Svenska kyrkans internationella arbete och i det ACT-samarbete där Svenska kyrkan ingår. Det är därför utskottets mening att Svenska kyrkan redan tillämpar principer och stöder insatser i linje med motionärens förslag.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Agneta Granström, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Agneta Granström, ordförande, Daniel Tisell, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Stefan Hortlund, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin och Inga Alm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Burell, Lars Jonsson, Lars Jakobsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.

Särskild mening

I Ekumenikutskottets betänkande gällande de aktuella motionerna lyfts de insatser fram som redan görs gällande närproducerade varor, skolor för flyktingbarn samt återuppbyggande av Nineveslätten. Sverigedemokraterna tackar för utskottets fina svar på de intentioner som finns i motionerna men anser att motionerna med tanke på att detta är viktiga frågor ändå borde kunna bifallas. Gällande närproducerade varor menar vi att det fortfarande finns förbättringspotential. Motionen 2017:135 tar upp en viktig dagsaktuell fråga där Svenska kyrkan i större utsträckning än vad som görs idag kan ta efter Finska kyrkan i det viktiga arbetet med att ge fler flyktingbarn i Syrien större chans att gå till skolan. Gällande motion 2017:136 lyfts viktiga insatser som görs idag fram i betänkandet men vi menar att det finns möjligheter för Svenska kyrkan att göra utökade och bredare satsningar för att vara behjälpliga av återuppbyggnad av området Nineveslätten i Irak.

Med anledning av ovanstående anser Sverigedemokraterna att motion 2017:134, 2017:135 och 2017:136 borde bifallas.

Julia Kronlid

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2017:10

Evangelisering av i synnerhet palestinier, araber och muslimer

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2017:145, som handlar om att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en plan för särskilt prioriterad evangelisering av palestinier, araber och muslimer. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:145.

Motionens förslag

Motion 2017:145 av Axel W Karlsson, Evangelisering av i synnerhet palestinier, araber och muslimer

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att anta en plan för särskilt prioriterad evangelisering av palestinier, araber och muslimer.

Bakgrund

I motionen föreslås att Svenska kyrkan ska utarbeta en plan för prioriterad evangelisation av palestinier, araber och muslimer.

I Mellanöstern samarbetar Svenska kyrkan med flera kyrkor och ekumeniska aktörer i Mellanöstern där *Middle East Council of Churches MECC* är ett ekumeniskt sammanhållande organ för de flesta kyrkor och kyrkofamiljer i regionen. Dessa kristna kyrkors medlemmar är till stor del araber och palestinier. Detta gäller även *Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land ELCJHL*. Svenska kyrkan stöder de lokala kyrkorna och de kristna i Mellanöstern för att de på olika sätt, beroende på den specifika lokala kontexten, ska förkunna Guds ord och bära vittnesbördet vidare så att människor ska komma till tro på Kristus och leva i en kristen gemenskap.

Motionären skriver vidare att det är många med annan bakgrund och trostradition i Europa och även i Sverige som kommer till tro och tar emot det heliga dopet. Flera av Svenska kyrkans församlingar har senaste åren mött denna verklighet genom att de fått nya kyrkomedlemmar bland människor som nyss kommit till vårt land.

Att gå från en trostradition till en annan är ett stort steg för den enskilda individen såväl som för närstående i familj och nätverk i personens närhet. I biskopsbrevet 2012 *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext*, lämnas råd och vägledning i mötet när Svenska kyrkans företrädare, förankrade i vår egen identitet, möter människor i en mångreligiös situation.

Utöver biskopsbrevet finns även internationella ekumeniska överenskommelser som vägleder Svenska kyrkans och andra kyrkors medlemmar i att bygga respektfulla relationer till människor som tillhör andra trostraditioner likaväl som till de som inte bekänner sig till någon religion. År 2011 enades Kyrkornas världsråd, Påvliga rådet för interreligiös dialog och Evangeliska världssalliansen, dvs. företrädare för 90 procent av världens kristna, om det ekumeniska dokumentet *Kristet vittnesbörd i en mångreligiös värld, rekommendationer för uppförande*. I Sverige står såväl Sveriges kristna råd, SKR, som Svenska missionsrådet, SMR, bakom dokumentet i den svenska översättningen. (www.skr.org/butik/alla-produkter)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2017:145.

Svenska kyrkan arbetar lokalt och internationellt för att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, så att Guds rike utbredds och skapelsen återupprättas (första stycket i inledningen till andra avdelningen om församlingarna i kyrkoordningen).

Utskottet ser alla människors behov av evangelium, men anser att det är direkt olämpligt att av politiska eller andra skäl utpeka vissa grupper.

Uppsala den 5 oktober 2017

På Ekumenikutskottets vägnar

Daniel Tisell, ordförande

Stig Lundberg, sekreterare

Beslutande: Daniel Tisell, ordförande, Mattias Kristenson, Agneta Brendt, Lars Stjernkvist, Lars G Linder, Göran Karlsson, Anki Erdmann, Lars Jakobsson, Anette Nordgren, Fredrik Sidenvall, Jan Olov Sundström, Madelaine Erlandsson, Magnus Hedin, Inga Alm och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Stefan Hortlund, Olle Burell, Lars Jonsson, Roger Larsson, Dan Sarkar, Jimmy Dahllöf, Lars-Ivar Ericson, Julia Kronlid, Margit Borgström, Moni Höglund, Magnus Gunnarsson och Anders Nihlgård.

Biskoparna Ragnar Persenius och Mikael Mogren har deltagit i utskottets överläggningar.